

РЕЦЕНЗИЯ

по документи за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“, обявен в Държавен вестник бр. 63 / 01.08.2025 г. за нуждите на Институт по океанология "Проф. Фритьоф Нансен" – БАН – Варна.

Област на висше образование: 4. „Природни науки, Математика и Информатика“;

Професионално направление: 4.4. „Науки за земята“;

Научна специалност: „Океанология“;

Научно направление: „Вълнови процеси, брегова хидродинамика и риск в бреговата зона“;

Научна секция: „Динамика на бреговата зона“.

Кандидат: гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева.

Рецензент: проф. д-р инж. Тодор Димитров Ганчев, Технически университет - Варна.

1. Общо описание на представените материали

В настоящия конкурс за заемане на АД „Доцент“, д-р Наталия Андреева представя общо 26 научни публикации подготвени в съавторство, в това число:

- 10 статии в рецензирани научни списания индексирани в Scopus или WoS с квартали Q1-Q4;
- 3 издадени като глави в книги и
- 13 доклада представени на научни конференции.

Измежду тези 26 публикации, общо 22 са индексирани в световните бази данни с научна литература WoS и/или Scopus.

Извън тези 26 публикации, в подадените документи, д-р Андреева е включила и списък „6.2.4“ с още 5 доклада, представени на научни конференции, чийто сборници с доклади не са индексирани в базите данни Scopus или WoS.

От общо 26 публикации включени в списъците с публикации за удовлетворяване на единните минимални национални изисквания за заемане на АД „Доцент“, д-р Андреева е първи автор в 5, а в други 7 е втори автор, което е индикация за уменията ѝ да поема водеща роля при провеждане на научноизследователските дейности, но също така и да бъде полезен член на научния колектив. Конкретно, тези 26 научни публикации са обособени в три списъка по отделните критерии за удовлетворяване на единните минимални национални изисквания за заемане на АД „Доцент“, които могат да бъдат обобщени както следва:

- По групата показатели „В. Хабилизационен труд“, д-р Андреева представя списък от 9 научни публикации в престижни международни списания и конференции, индексирани в световните бази данни с научна литература WoS

и/или Scopus, за удовлетворяване на изискванията по показател „В.4. Хабилитационен труд – научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“. От тях

- 1 статия е в индексирано научно списание попадащо в квантил Q1;
- 2 са в списание попадащо в квантил Q2 и
- 1 е в списание попадащо в квантил Q4.

В допълнение, един от докладите (6.2.1-9), представен на научна конференция с рецензиране, в последствие е публикуван в сборник доклади от серията „Lecture Notes ...“ издавани като индексирано в Scopus периодично издание попадащо в квантил Q4.

- За удовлетворяване на минималните национални изисквания по групата показатели „Г“, д-р Андреева представя два списъка с общо 17 публикации в съавторство. Конкретно,
 - първият списък включва 14 публикации (общо 193 точки) по показател „Г.7. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“. От тях 6 са статии в индексирани научни списания, в т.ч. 2 статии попадащи в квантил Q1, 2 в Q2, 1 в Q3 и 1 в Q4. Останалите 8 са доклади представени на научни конференции, от които 7 са индексирани в базите данни Scopus или WoS.
 - Вторият списък включва 3 публикации издадени като глави от книги (общо 45 точки) обособени по показател „Г.8. Публикувана студия или глава от колективна монография“.

След подробно запознаване с предоставените списъци, резюметата и пълния текст на публикациите, приемам за рецензиране всичките 26 публикации представени за участие в конкурса.

В съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и правилника към него, и с цел удостоверяване липсата на припокриване между публикациите представени в настоящия и предходни конкурси, д-р Андреева е предоставила списък от 6 публикации, използвани за придобиване на ОНС „Доктор“.

За удовлетворяване на минималните национални изисквания по групата показатели „Д“, д-р Андреева е представила три списъка (по отделните показатели „Д.11“, „Д.12“ и „Д.13“) с общо 204 цитирания от други автори, които са се позовавали на 18 от нейните публикации, както следва:

- списък с 162 цитирания (общо 810 точки) по показател „Д.11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове“, всяко от които носи по 5 точки;

- списък с 16 цитирания (общо 48 точки) по показател „Д.12. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране“, всяко носещо по 3 точки;
- списък с 26 цитирания (общо 52 точки) по показател „Д.13. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране“, всяко носещо по 2 точки.

Около 95% от представените в конкурса 204 цитирания са от чуждестранни колективи работещи по сходни тематики.

В обобщение на анализа на подадените списъци по отделните групи показатели, в Таблица 1 представям систематизирана формална съпоставка на точките изчислени въз основа на предоставените от д-р Андреева доказателствени материали с изискванията отбелязани в съответния правилник на Института по океанология „Проф. Фритьоф Нансен“ към кандидатите за заемане на АД „Доцент“ по групите показатели за научна област „4. Природни науки, математика и информатика“, професионално направление „4.4. Науки за земята“.

Таблица 1. Справка за изпълнението на условията за придобиване на АД „Доцент“ по групите показатели за научна област „4. Природни науки, математика и информатика“, професионално направление „4.4. Науки за земята“.

Група от показатели	Съдържание по показатели	Минимални изисквания за придобиване на АД „Доцент“	Точки гл. ас. д-р Наталия Андреева
А	Показател 1	50	50
В	Показател 3 или 4	100	129
Г	Сума от показателите от 5 до 10	220	238
Д	Сума от показателите от 11 до 13	60	910
	Сумарно за показатели	430	1327

Представената в Таблица 1 съпоставка показва, че д-р Андреева изпълнява изискванията по показател „А“, значително ги преизпълнява по групите показатели „В“ и „Г“, и многократно (15 пъти!) преизпълнява по групата показатели „Д“.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната дейност и педагогическа дейност на кандидата

От приетите за рецензиране общо 26 публикации по текущия конкурс за АД „Доцент“, 22 бр. (приблизително 85%) са индексирани в световноизвестните бази данни с научна литература Scopus или WoS. Обобщение на приносите, формулирани в трудовете на д-р Андреева, подготвени в съавторство, представям в Секция 3 от рецензията.

От предоставените материали мога да направя заключението, че тематиката и броя на научните публикации на д-р Андреева по настоящия конкурс показват задълбочени теоретико-експериментални изследвания на вълновите процеси в Черно море; щормовата активност и морфодинамика на пясъчни брегове по българското Черноморско крайбрежие; оценка на вълновото въздействие и уязвимостта на крайбрежната зона; енергийния потенциал на морското вълнение в Черно море и по българското крайбрежие; оценка на бреговия риск от екстремни щормове; оценка на влиянието на брегозащитни хидро-технически съоръжения върху динамиката на бреговете процеси.

Обширният спектър на научно-изследователските тематики, застъпени в публикациите на д-р Андреева, се дължи на участието и в 28 научни проекта, от които 10 международни и 18 национални. Резултатите от научноизследователските дейности, проведени с участието на д-р Андреева, са представени в 62 доклада на научни форуми в България и в чужбина, което е индикация за значителния ѝ принос към оповестяването на основните достижения сред научната общност, но и за усилията и за спечелване на широка обществена подкрепа за дейността на ИО-БАН.

Професионалното развитие на Наталия Андреева като учен започва с постъпването и в Института по океанология „Проф. Фритьоф Нансен“ – БАН – Варна през 2000 г. Въпреки, че не са предоставени конкретни данни за педагогическата дейност на кандидата от автобиографичната справка е видно, че през 2011г. д-р Андреева е назначена на АД „Главен Асистент“ област на висше образование 4: „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление 4.4: „Науки за земята“, научна специалност: „Океанология“, секция „Динамика на бреговата зона“ на Института по океанология "Проф. Фритьоф Нансен" – БАН – Варна, която заема и до момента. Въз основа на големия брой публикации в съавторство, включително и с по-младши учени и докторанти, може да се направи заключение, че при съвместната си работа с тях, д-р Андреева е предавала натрупания опит и знания както по отношение на теоретичните знания, така и практически умения при организирането и провеждането на експедиции в Черноморския регион.

В представените по конкурса за АД „Доцент“ материали липсва информация за авторство или съавторство на университетски учебни пособия или учебници, проведени лекции, или информация да е била научен ръководител на дипломанти, което затвърждава първоначалното ми впечатление, че д-р Андреева е ангажирана предимно с научноизследователска и публикационна дейност.

3. Анализ на научните постижения и характера на приносите

Отчитам, че представените в настоящия конкурс публикации отразяват значителна по обем научноизследователска и научно-приложна дейност. Д-р Андреева е представила в синтезиран вид по-съществените приноси за всяка публикация. Приемам формулировките на приносите представени в резюметата на публикациите и предоставената от д-р Андреева подробна справка за приносите. От моята гледна точка, претенциите ѝ за приноси могат да се сведат до няколко основни категории, както следва:

- Синтез на модели и извършване на експериментална оценка на енергийния потенциал на морското вълнение в Черно море, като възобновяем ресурс;
- Синтез на модели на екстремни щормови събития и тяхното въздействие върху крайбрежната зона на българското Черноморие и определяне на бреговия риск от екстремни щормове посредством различни методи и съответните стратегии за управление;
- Експериментална проверка на различни модели за оценка на вълновото въздействие и уязвимостта на крайбрежните зона и оценка на влиянието на брегозащитни хидротехнически съоръжения върху динамиката на бреговите процеси;

Считам, че тези приноси могат да бъдат отнесени към следните основни категории: синтез нови модели, разработени методики за анализ и откриване на пространствените взаимовръзки между ветрови, вълнови и ерозионни процеси за различни Черноморски региони, анализ и количествена оценка на ерозионните процеси и произхода на основните фактори влияещи на тези процеси. Съдейки по естеството на докладваните изследвания мога да направя убедено заключение, че кандидата д-р Андреева има съществен принос за постигнатите резултати.

4. Разпознаваемост в научното пространство

Относно значимостта за науката и практиката на приносите формулирани в публикациите на д-р Андреева и до голяма степен определящи разпознаваемостта и в научното пространство може да се прецени по броя на цитиранията от независими автори и по броя на участията ѝ в научноизследователски проекти и научни конференции:

- (1) Актуална справка към 12.11.2025 год. за цитирания видими в базата данни Scopus, при изключени само-цитирания за всички съавтори, показва 244 цитирания за 28 публикации на д-р Андреева, което за нея съответства на Scopus Хирш индекс $h\text{-index} = 6$. Към същата дата в Google Scholar са видими 534 цитирания на публикации на д-р Андреева, съответстващо на Google Scholar Хирш индекс $h\text{-index} = 12$. Това е надежден индикатор, че разработките д-р Андреева и колектив се следят от изследователи работещи

по сходни тематики, които се уповават на резултатите от докладваните изследвания.

- (2) Съгласно предоставената справка, д-р Андреева е съавтор на 62 научни доклада представени на 39 международни конференции в страната и в чужбина, което я прави добре разпознаваема сред научната общност в национален и международен мащаб. Последното се потвърждава и от горепосочената значителна цитируемост, предимно от чуждестранни учени работещи по сходни тематики.
- (3) Съгласно предоставената справка, д-р Андреева е участвала в 28 научноизследователски проекта, в т.ч. 10 международни и 18 национални, което е отличен атестат за практическата полза от научно-приложната ѝ дейност. Тези проекти допринасят както за увеличаване на видимостта и социалната значимост на разработките, така и тяхната полезност за обществото.

5. Критични бележки и препоръки

Намирам документацията за добре организирана и удобна за проверка на фактологията.

Нямам критични бележки по същество относно изрядността и изчерпателността на документацията предоставена от д-р Андреева, но е редно да отбележа, че се забелязва несъответствие между сумата на точките получена съгласно доказателствените материали по групата показатели „Д“ (общо 910 точки за 204 цитирания) и декларираните 905 точки в документа „11. Доказателства за национални минимални изисквания и изискванията на правилник на ИО-БАН за заемане на академична длъжност „доцент“. Преценявам това несъответствие като допусната техническа грешка без значение за крайния резултат от конкурса, тъй като д-р Андреева, многократно преизпълнява минималните национални изисквания за АД „доцент“ (60 точки) по групата показатели „Д“.

Считам, че д-р Андреева, следва да бъде похвалена за дългогодишните усилия, които полага за повишаване на своята квалификация и устойчиво професионално развитие, с което би могла да служи като положителен пример за младите учени, докторанти и постдокторанти. Свидетелство за тези усилия, насочени към системно надграждане на знания и умения, са предоставените значителен брой дипломи и сертификати за участия в квалификационни курсове и обучения.

Единствената ми препоръка към кандидата е да продължи да заделя част от времето си за предаване на натрупаните дълбоки теоретични познания за естеството на процесите по българската част от бреговата линия, както и научноизследователски и практичен опит към дипломанти, млади учени, докторанти

и постдокторанти от ИО-БАН, други институти на БАН, или висшите учебни заведения в региона.

В заключение, би следвало да се отбележи, че гореспоменатите достойнства на научноизследователската и публикационната дейност на д-р Андреева са станали възможни благодарение на шанса ѝ да попадне в силната научна школа, в която работи от 25 години и за развитието на която самата тя е допринесла значително. В същото време, голяма част от докладваните постижения да се дължат и на резултатното ѝ сътрудничество с колегите от първичното научно звено, благодарение на което посочените участия в проекти, научноизследователски разработки и публикации са станали възможни.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение на настоящата рецензия, изразявам своето задоволство, че представените в конкурса доказателствени материали дават възможност за обективна и многостранна преценка за качествата на д-р Андреева. Формалната съпоставка на представените научни публикации и наукометрични данни с единните национални изисквания съгласно ЗРАСРБ, правилника към него и съответния правилник на Института по океанология "Проф. Фритьоф Нансен" – БАН – Варна за заемане на АД „Доцент“, недвусмислено потвърждава, че минималните изисквания са удовлетворени, а по определени групи показатели преизпълнени или многократно преизпълнени.

Заключенията представени по-горе, ми дават основание убедено да подкрепя гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева, като подчертая, че тя притежава необходимите професионални и лични качества, както и нужната научна квалификация за заемане на АД „Доцент“ в област на висшето образование „4. Природни науки, Математика и Информатика“, професионално направление „4.4. Науки за земята“, съгласно условията на конкурса.

Дата: 13.11.2025 год.